

Jak se míchá energie?

10.2.2026 - | E.ON Energie

Energetický mix je pojem, který v normální konverzaci ještě před pár lety vůbec nezazněl. Dnes, když jsme se konečně začali zajímat o dopady naší energetické spotřeby, se naopak probírá velmi často. Bylo by proto dobré ujasnit si alespoň několik základních informací o tom, jak se energie na národní úrovni míchá.

Abychom dokázali proniknout do tajů státních energetických strategií, musíme nejdříve rozlišit dva pojmy. První je energetický mix. Tímto termínem se označuje výkaz zpracováváný operátorem trhu, firmou OTE, která na základě státní licence organizuje obchodování na trhu s energiemi a poskytuje servis všem jeho účastníkům. Energetický mix v podstatě popisuje, z jakých zdrojů a v jakých poměrech jsme během předešlého období vyráběli elektřinu v České republice. Druhý pojem je státní energetická koncepce. Strategický dokument, který se na rozdíl od energetického mixu dívá do budoucna a popisuje, jakou cestou by se měla naše energetika výhledově ubírat a do kterých výrobních technologií investovat.

Jak míchat a v jakém poměru

Jestli vás zajímá, jak aktuální energetický mix v Česku vypadá, stačí se podívat na vyúčtování, které vám dodavatel elektřiny pravidelně zasílá. Ze zákona má totiž každý dodavatel povinnost ho na fakturách uvádět. Na první pohled se může zdát, že jde o suché údaje, ale ve skutečnosti je to velmi zajímavý dokument, který ilustruje, jaké zdroje energie máme k dispozici a jak z nich umíme pokrývat poptávku na trhu s energií. Hlavní kritérium pro skládání energetického mixu je totiž především ekonomika.

Pokud dokážeme s nejnižšími mezními náklady vyrábět energii z obnovitelných zdrojů a jaderných elektráren, budou v mixu zastoupeny nejvíce ony. Když poptávka převyší jejich kapacitu, přibude v mixu energie z dražších uhelných elektráren. Po vyčerpání jejich kapacity přibudou další zdroje – jako paroplynové elektrárny a další. Srovnáme-li tedy přehledy energetického mixu za delší období, vidíme přesně, jak se naše energetika vyvíjí a jaké vlivy do ní vstupují. Při jeho sestavování se totiž nepočítá pouze s čistými výrobními náklady. Do cen jednotlivých zdrojů se v současnosti například velmi výrazně promítají emisní povolenky. Díky nim se mohou ceny energie z plynových elektráren přiblížit cenám energie z uhlí, mohou být ale i levnější, a v energetickém mixu tak mít vyšší zastoupení, i když v reálu pracují s dražším palivem. Plánovaný energetický mix pro rok 2040 vypadá například takto: jádro 46-58 %, obnovitelné a druhotné zdroje 18-25 %, hnědé a černé uhlí 11-21 % a zemní plyn 5-15 %.

Kdo mix ovlivňuje

Bylo by logické předpokládat, že národní energetický mix by měl následovat národní energetickou koncepci a do jisté míry tomu tak i je. „Stát ovlivňuje složení energetického mixu především tím, že v energetické koncepci stanoví, jaké zdroje energie plánuje upřednostňovat,“ vysvětluje Jiří Mlynář, vedoucí Nákupu energie firmy E.ON. „Výrobcům energie tím dává stát najevo, kam očekává, že by měly směřovat jejich investice. U jakých zdrojů případně mohou počítat se státní podporou, ať již přímou pomocí dotačních schémat, nebo nepřímou ve formě usnadněných investičních podmínek. V praxi se ale bohužel setkáváme s tím, že se koncepce a reálná vládní politika liší,“ dodává. „Navíc se vlády po čtyřech letech střídají, zatímco investice do zdrojů energie se pohybují v dlouhodobých časových horizontech.“

Vzhledem k tomu, že státní energetická koncepce má ovlivňovat dlouhodobou investiční strategii, a to ještě při zohlednění rozdílů mezi koncepcí a praktickou státní energetickou politikou, mají, alespoň v krátkodobém pohledu, na mix větší dopad vlivy vnější. Nejzásadnější je situace na trhu surovin a vývoj cen plynu, ropy a uhlí. Velkou roli hrají také mezinárodní dohody a závazky jako je Kjótský protokol a strategie Evropské unie, která ovlivňuje cenu emisních povolenek. Podobu mixu mohou, byť v omezené míře, ovlivňovat i sami zákazníci. Například tím, že po svém dodavateli budou poptávat tarif s vysokým zastoupením energie z obnovitelných zdrojů.

Dodavatel má **povinnost uvádět na faktuře energetický mix**, který zákazníkovi přesně ukazuje, z jakých zdrojů nakupovaná energie pochází. Podíl zdroje energie v mixu může dodavatel elektřiny zákazníkovi navýšit pouze tehdy, když u vybraného zdroje **přesně doloží jeho původ**.

Koncepce, ambice a plány

Když mluvíme o vnějších vlivech na složení našeho energetického mixu, nemůžeme samozřejmě pominout naše členství v Evropské unii a provázanost našeho trhu s okolními státy. EU považuje energetickou politiku za zásadní oblast, které se dostává čím dál tím větší pozornosti. Jednotliví členové dostali vloni za úkol vypracovat takzvaný Národní energeticko-klimatický plán. Dokument obsahuje dlouhodobý strategický plán environmentální a energetické politiky, včetně nástinu opatření, jak ho dosáhnout.

„Plán byl ČR vrácen jako málo ambiciózní,“ podotýká Jiří Mlynář. „Bylo sice mnoho zemí, kterým byl vrácen k dopracování, ale nemůžeme předstírat, že bychom si v oblasti energetiky kladli ambiciózní cíle. Když se podíváme na vývoj podílu obnovitelných zdrojů v energetickém mixu, tak zjistíme, že jsme v podstatě na velmi podobné úrovni jako před pěti lety. Chápu, že pro budování některých obnovitelných zdrojů nemáme zrovna ideální podmínky. Na druhou stranu si je potřeba přiznat, že se u nás po velkém – ale v mnoha ohledech nezvládnutém – boomu fotovoltaiky v oblasti obnovitelných zdrojů za několik posledních let nic podstatného nestalo.“

Hlavní výtku EU k českému návrhu Národního energeticko-klimatického plánu spočívá v malém plánovaném růstu energie z obnovitelných zdrojů. Zatímco doporučení EU počítalo s podílem ve výši 23 %, plán navržený ministerstvem průmyslu počítá s podílem pouze 20,8 %. Komise také kritizuje, že v oblasti výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů dochází pouze ke zcela zanedbatelnému růstu. **Aktuálně se podíl „zelené“ elektřiny pohybuje pod 13 %, do roku 2030 plánuje ministerstvo průmyslu růst na pouhých 14,2 %.**

Evropa v současnosti směřuje čím dál tím více k propojenému trhu s energiemi a dá se tedy předpokládat, že se rozdíly mezi energetickými strategiemi jednotlivých států budou v budoucnu stírat. V současnosti je to spíše naopak. Zatímco česká koncepce směřuje spíše k centrální síti s velkým zastoupením jaderné energetiky, německá Energiewende očekává, že v roce 2050 bude až 80 % energie pokryto z obnovitelných zdrojů, a energii z jádra tak úplně opouští. Ani u nás se na obnovitelné zdroje nicméně nezapomíná - společnost E.ON například nakupuje z OZE 25 % dodané energie, což je dvojnásobek běžného průměru ČR.

Jak se tyto odlišné přístupy budou vzájemně ovlivňovat?

„U energetických přetoků mezi jednotlivými trhy se těžko rozlišuje, z jakých zdrojů pochází, a nemyslím si tedy, že je reálné, aby od nás například Německo odmítalo odebírat energii pocházející z jádra,“ říká Jiří Mlynář. „K politickým tlakům na posun energetického mixu směrem k obnovitelným zdrojům ale bezpochyby docházet bude a vývoj tendencí trhu bychom rozhodně měli brát v potaz,“ dodává. „Investice se v energetice zúročují během dlouhých časových období. Pokud se stát rozhodne podpořit například výstavbu jaderných bloků, musí počítat s tím, že to rozhodnutí bude

implementováno např. v horizontu patnácti let. A že naše současné rozhodnutí tak bude ovlivňovat podobu energetického mixu až daleko v budoucnu a pro několik příštích generací a pravděpodobně za úplně jiných tržních a regulačních podmínek.“

Zadejte vaši e-mailovou adresu

Tím, že uvedete svůj e-mail a stisknete „Odeslat“, souhlasíte se zpracováním svých kontaktních údajů společností E.ON Energie, a.s., IČ: 260 78 201. Vaše kontakty budeme využívat jen k zasílání newsletteru a s ním souvisejících nabídek produktů a služeb. Z odběru těchto e-mailů se můžete kdykoli odhlásit. Podrobnosti najdete na webu www.eon.cz v části Ochrana osobních údajů.

<https://www.eon.cz/byznys-energie/jak-se-micha-energie>